



خوب نسخه نویسی

ترجمه: دکتر محمد حسینی

گروه فارماکولوژی دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

بسیار کوتاه بوده و دستخوش تغییرات می‌گردد. آموزش فارماکولوژی و تراپوتیک نیز از این امر مستثنی نمی‌باشد. در بسیاری از دانشکده‌های پزشکی به جای آموزش درست چگونگی تجویز دارو فقط اطلاعات دارویی محض به دانشجویان آموخته می‌شود.

آموزش دانشجویان پزشکی و پزشکان در تجویز منطقی داروها، تأثیری بسیار مهم در

امروزه به خوبی شناخته شده است که شیوه کلاسیک آموزش پزشکی به شدت متمرکز بر انتقال اطلاعات زیادی به دانشجو است تا آموزش روش حل مسئله باشد. وقتی که به جای آموزش مهارت، هدف انتقال اطلاعات صرف باشد این قبیل اطلاعات خیلی زود بعد از امتحان به فراموشی سپرده خواهد شد. از طرف دیگر با سرعت پیشرفت علم امروزی عمر اطلاعات

آینده کیفیت بهداشت و درمان جامعه خواهد داشت. این مسئله در مراکزی که پزشکان تنها نسخه نویسان نیستند نیز مهم می باشد زیرا سایر افرادی نیز که در تجویز دارو دخالت دارند با تبعیت از پزشکان اقدام به تجویز منطقی خواهند نمود. به همین دلیل برنامه عملی داروهای اساسی سازمان جهانی بهداشت نسبت به آموزش، برنامه ریزی و حمایت از آموزش این افراد در بسیاری از کشورها خود را مسئول دانسته و به دنبال ابزار و استراتژیهای خاص جهت ترفیع و ترویج این نوآوری آموزشی می باشد. در اینجا هدف برنامه های آموزشی و روشهایی است که بتوانند مهارتهای لازم نسخه نویسی را به دانشجویان آموخته و همینطور باعث ارتقاء کیفیت نسخه نویسی در پزشکان حاضر گردد.

99 در تحقیقات، ارتباط نزدیک بین کسانی که مشکلی را شناسایی می کنند، آنهایی که تحقیق را انجام می دهند و آنهایی که از نتایج بدست آمده از تحقیق استفاده می کنند امری ضروری است. 66

کتاب "راهنمای خوب نسخه نویسی" یکی از انتشارات سازمان جهانی بهداشت است که در راستای هدف فوق نوشته و چاپ شده است. با استفاده از این کتاب دانشجویان می آموزند که چگونه یک سری از داروهای رده اول را انتخاب نموده و در مورد آنان اطلاعات مکفی بدست آورند. سپس خواهند آموخت که چگونه میتوانند از این داروها در حل مشکلات بیماران استفاده نمایند. در این شیوه درمانی، محور بیمار

می باشد، نه دارو و اهمیت زیادی به برقراری ارتباط موثر با بیمار داده می شود. دانشجویان نه تنها شیوه انتخاب منطقی دارو را می آموزند بلکه با شیوه مشاوره، درک و استفاده درست از دستورالعمل های درمانی و در مواقع ضروری تطبیق این موارد برای بیماران خاص نیز آشنا می شوند. در طی آموزشهای بعدی دانشجویان با سایر عوامل تاثیر گذار بر نسخه نویسی نیز آشنا می شوند. از جمله این عوامل میتوان به انتشارات علمی، اطلاعات تجاری و فشارهای بیمار اشاره نمود. این کتاب راهنما، موجب آگاهی نسبت به این عوامل تاثیر گذار و کمک به دانشجو در جهت ارزیابی و استفاده درست از اطلاعات موجود می نماید.

وسایل سمعی و بصری به عنوان ابزاری قوی جهت ارتباطات شناخته شده است. موسسه آموزش عالی پزشکی لعل نهر و هندوستان که به متعهد بودن در ترویج آموزش مصرف منطقی دارو معروف می باشد اکنون با استفاده از ویدیو، سعی بر آموزش پزشکان در زمینه فعالیت های تجاری و همینطور ارزیابی اطلاعات دارد. در این راستا یکی از ویدیوها که مکالمه بین یک پزشک و دو نماینده کارخانه را نشان می دهد، بحث سازمان یافته در زمینه مسائل انسانی بر اساس ملاکهای سازمان جهانی بهداشت برای ترویج دارویی تهیه شده است. ویدیو و ضمائم آن نقاط ضعف و قوت اطلاعات دارویی متفاوت و نقش این اطلاعات در خوب تجویز و طبابت کردن را نشان می دهد.

دسترسی پزشکان به بازآموزی ممتد نیز به همین ترتیب با اهمیت می باشد ولی اغلب به دلایل مختلف ممکن است مشکل باشد. در استرالیا

برنامه آموزش از راه دور دانشگاه موناخ در زمینه نسخه نویسی منطقی، این امکان را به پزشک می‌دهد تا اطلاعات و مهارت خود را به نحوی که خود انتخاب می‌کند (زمان - مکان) افزایش دهد. این برنامه که ابتدا به عنوان یک دوره فوق لیسانس در زمینه طب خانواده به اجرا در می‌آمد، اکنون به عنوان یک دوره مستقل نیز کاربرد دارد. وسایل سمعی و بصری، تمرین، بررسی شخصی و بحث پیرامون چشم‌اندازهای جامعه، بعضی از ابزارهایی است که برای رشد مهارت‌های انتقادی، تجزیه و تحلیلی و بالینی به کار گرفته می‌شود. هر چند این برنامه براساس زمینه کشوری تهیه شده است، اما این دوره علاقه قابل توجهی را در کشورهای همسایه ایجاد نموده و به سادگی می‌تواند توسط آنان نیز به کار رود.

❖ آموزش دانشجویان پزشکی و پزشکان در تجویز منطقی داروها، تاثیر بسیار مهم در کیفیت بهداشت و درمان جامعه خواهد داشت. ❖

در آن طرف دنیا در هلند، شبکه‌های مشاورتی فارماکوتراپی به شدت در سیستم بهداشتی درمانی کشور ریشه دوانده‌اند. این شبکه‌ها که از طرف انجمن‌های تخصصی و بنیاد هلندی استفاده کار آمد از دارو، حمایت می‌شوند به طور منظم جلساتی را برای پزشکان و داروسازان تشکیل داده و از این طریق بحث و

بررسی پیرامون دارو درمانی و دستیابی به دستورالعمل‌های درمانی را سبب می‌گردد. قدرت این گروه‌ها در استفاده درست از مهارت‌های کامل کننده پزشکان و داروسازان بوده و همینطور در زمینه شرایط لازم جهت ارتباط و بحث و تبادل نظر بین این دو گروه.

در تحقیقات، ارتباط نزدیک بین کسانی که مشکلی را شناسایی می‌کنند، آنهایی که تحقیق را انجام می‌دهند و آنهایی که از نتایج بدست آمده از تحقیق استفاده می‌کنند امری ضروری است.

یک نیاز عمومی برای همه این قبیل برنامه‌ها، ابتکار، تمرکز روی ارتباط و مهارت حل مسئله در غالب یک برنامه بین رشته‌ای می‌باشد تا انجام کاری از روی عادت، مطالب فوق‌الذکر نمونه‌ای بود از فقط چند نوع فعالیت که در راستای حرکت از یک برنامه قدیمی با دید بسته طبابت به طرف دستیابی به یک برنامه وسیع بر اساس مهارت که بر پایه بسیاری از عواملی که در نسخه نویسی دخالت دارند طراحی شده است. جهت رسیدن به یک برنامه دارو درمانی علمی که در برگیرنده رشته‌های مختلف بوده و بر اساس نیاز جامعه طراحی شده است کسب این قبیل مهارت‌ها امری ضروری می‌باشد.

تذکر

Essential Drugs Monitor از انتشارات سازمان جهانی بهداشت می‌باشد که با هدف ارتقاء کیفیت دارو درمانی و استفاده صحیح از داروها به چاپ می‌رسد.

منبع:

Good prescribing : Essential Drugs Monitor. 1995; 20: 1.